

**Αυξημένη εξουθένωση και μειωμένη ικανοποίηση των επαγγελματιών υγείας
έπειτα από την πανδημία λόγω της COVID-19**

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του ΕΚΠΙΑ πραγματοποίησε μια μελέτη για την εκτίμηση της εξουθένωσης και της ικανοποίησης των επαγγελματιών υγείας έπειτα από την πανδημία λόγω της COVID-19. Επιπλέον, διερευνήθηκαν και οι παράγοντες που επηρεάζουν την εξουθένωση και την ικανοποίηση των επαγγελματιών υγείας. Η μελέτη αυτή δημοσιεύτηκε πρόσφατα στο έγκριτο επιστημονικό περιοδικό “Nursing Reports” με το πλήρες κείμενο να είναι ελεύθερα προσβάσιμο στον σύνδεσμο <https://www.mdpi.com/2039-4403/13/3/95>. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε από τον Επίκουρο Καθηγητή **Πέτρο Γαλάνη**, την Καθηγήτρια **Δάφνη Καϊτελίδου**, την Επίκουρη Καθηγήτρια **Όλγα Σίσκου**, τους Διδάκτορες **Ολυμπία Κωνσταντακοπούλου**, **Ειρήνη Βράκα**, **Ιωάννη Μώσουγλου** και **Ευαγγελία Μειϊμέτη** και την υποψήφια διδάκτορα **Αγλαΐα Κατσιρούμπα** (νοσηλεύτρια ΠΕ, MSc).

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2023, έπειτα δηλαδή 1
από τη λήξη της πανδημίας λόγω της COVID-19. Ο μελετώμενος πληθυσμός 2
περιλάμβανε 1760 επαγγελματίες υγείας από όλη την Ελλάδα, οι οποίοι εργάζονταν 3
σε υπηρεσίες υγείας κατά τη διάρκεια της πανδημίας, όπως νοσοκομεία, κέντρα 4
υγείας κ.ά. 5

Η μέση ηλικία των επαγγελματιών υγείας ήταν 41,1 έτη, ενώ η μέση διάρκεια 6
προϋπηρεσίας στον κλινικό χώρο ήταν 16,2 έτη. Το 53,8% των επαγγελματιών υγείας 7
ήταν νοσηλευτές. Η πλειονότητα των επαγγελματιών υγείας (83,3%) δήλωσαν ότι 8
εργάζονται σε υποστελεχωμένες υπηρεσίες υγείας. 9

Το 69,1% των επαγγελματιών υγείας εμφάνισαν υψηλό επίπεδο επαγγελματικής 10
εξουθένωσης, το 16,8% μέτριο επίπεδο εξουθένωσης και το 14,1% χαμηλό επίπεδο 11
εξουθένωσης. Μάλιστα, η εξουθένωση ήταν μεγαλύτερη για τους νοσηλευτές σε 12
σχέση με τους υπόλοιπους επαγγελματίες υγείας. Πιο συγκεκριμένα, το 91,1% των 13
νοσηλευτών δήλωσαν ότι είναι εξουθενωμένοι σε μεγάλο βαθμό, ενώ το αντίστοιχο 14
ποσοστό για τους υπόλοιπους επαγγελματίες υγείας ήταν 79,9%. 15

Αναφορικά με την επαγγελματική ικανοποίηση, οι μισοί περίπου συμμετέχοντες 16
(50,7%) δήλωσαν χαμηλά επίπεδα ικανοποίησης, το 36,1% μέτρια επίπεδα 17
ικανοποίησης και το 13,1% υψηλά επίπεδα ικανοποίησης. Οι νοσηλευτές ήτα 18
λιγότερο ικανοποιημένοι σε σχέση με τους υπόλοιπους επαγγελματίες υγείας, καθώς 19
το 61% των νοσηλευτών ήταν ικανοποιημένοι σε μικρό βαθμό από το επάγγελμα 20
τους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους υπόλοιπους επαγγελματίες υγείας ήταν 21
38,8%. 22

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, οι γυναίκες, οι επαγγελματίες υγείας με 23
μεταπτυχιακό/διδακτορικό δίπλωμα, οι νοσηλευτές, οι εργαζόμενοι σε κυκλικό 24
ωράριο, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης, οι εργαζόμενοι σε υποστελεχωμένες 25
υπηρεσίες υγείας και οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα βίωσαν υψηλότερα επίπεδα 26

επαγγελματικής εξουθένωσης. Επιπλέον, η αύξηση των ετών προϋπηρεσίας στον κλινικό χώρο σχετίζονταν με αύξηση της εξουθένωσης.

Αναφορικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική ικανοποίηση, βρέθηκε ότι οι νοσηλευτές, οι επαγγελματίες υγείας με μεταπτυχιακό/διδακτορικό δίπλωμα, οι εργαζόμενοι σε κυκλικό ωράριο, οι εργαζόμενοι στον δημόσιο τομέα και οι εργαζόμενοι σε υποστελεχωμένες υπηρεσίες υγείας ήταν λιγότερο ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Επιπλέον, η αύξηση των ετών προϋπηρεσίας στον κλινικό χώρο σχετίζονταν με μείωση της ικανοποίησης.

Το τέλος της πανδημίας συνοδεύτηκε από την αποχώρηση μεγάλου αριθμού επαγγελματιών υγείας από τις υπηρεσίες υγείας τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς λόγω της μεγάλης εξουθένωσης και της χαμηλής ικανοποίησης που βίωσαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Μάλιστα, ο αυξημένος ρυθμός αποχώρησης των επαγγελματιών υγείας συνεχίζεται και μετά από τη λήξη της πανδημίας προκαλώντας ακόμη περισσότερα προβλήματα στη λειτουργία των συστημάτων υγείας παγκοσμίως. Τα ευρήματα της παρούσας μελέτης ενισχύουν ακόμη περισσότερο την αντίληψη ότι οι συνθήκες εργασίας για τους επαγγελματίες υγείας κατά τη διάρκεια της πανδημίας ήταν εξαιρετικά δύσκολες, οδηγώντας σε μεγάλη εξουθένωση και μικρή ικανοποίηση. Η κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν την εξουθένωση και την ικανοποίηση των επαγγελματιών υγείας είναι καθοριστικής σημασίας για να διαμορφωθεί το κατάλληλο πλαίσιο υποστήριξής τους τόσο σε εργασιακό όσο και σε ψυχολογικό επίπεδο. Οι επαγγελματίες υγείας αποτελούν την πλέον καθοριστική παράμετρο σε ένα σύστημα υγείας και δεν αρκεί απλώς να παραμείνουν στην εργασία τους, αλλά να εργάζονται κάτω από ανθρώπινες συνθήκες και να λαμβάνουν ικανοποίηση από το επάγγελμά τους. Είναι σαφές ότι πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για να βελτιωθούν οι εργασιακές συνθήκες για τους επαγγελματίες υγείας στην Ελλάδα. Με τον τρόπο αυτόν, θα μπορούσε να μειωθεί η εξουθένωση των επαγγελματιών υγείας και να αυξηθεί η επαγγελματική τους ικανοποίηση, έτσι

ώστε να μειωθούν οι αποχωρήσεις τους από το σύστημα υγείας στην Ελλάδα και να 1
επιτευχθεί η καλύτερη λειτουργία των υπηρεσιών υγείας. 2